

“Byung-Chul Han: A zen buddhizmus filozófiája”

A kurzus Byung-Chul Han dél-koreai származású, Németországban élő filozófus magyarul nemrég megjelent kötetét elemzi. Egyszerre közös szövegolvasás, elemzés és tágabb kitekintés.

A kurzus valamennyi tagozat (BA nappali, esti, levelező, távoktatás és MA nappali, esti) hallgatói számára nyitott, és hibrid (személyes és online) részvételi formában kerül megtartásra hétfő esténként 18h-tól. Az első alkalomra február 9-én, a kötetről szóló könyvbemutató során kerül sor.

A kurzus értékelése az órai részvétel és munka, továbbá a kurzus végén tartott szóban referálás vagy 3-5 oldalas esszé alapján történik.

Byung-Chul Han dél-koreai születésű (1959–), elsősorban német nyelven publikáló kortárs filozófus. Munkássága a filozófia, kultúraelmélet és vallásfilozófia határán mozog, jelentőségét a modernitás válságjelenségeinek tematizálása adja: a modern kultúra és a belső élet válságát tárja fel a figyelem, a szubjektum és a létezés kérdésein keresztül, a keleti – különösen zen buddhista – gondolkodási hagyományokat integrálva a nyugati filozófiai diskurzusba. Általában nem a klasszikus filozófiai problémák megoldására törekszik, hanem arra, hogy új szemszögből láttassa a modern élet kultúráját és pszichológiáját: a technológia, a tanulás, a gondolkodás és a kapcsolataink hogyan formálódnak át napjainkban.

Főbb témái: a technológia hatása a lélekre, az érzékelés, figyelem válsága, a nyugat és kelet találkozása, de a keleti bölcséletet nem egzotikus elszigeteltségben, hanem filozófiai eszközként tárgyalja. Írásai esszéisztikusak, kulturális elemzést kötnek filozófiai gondolatokhoz, és gyakran töredezett, paradox formában jelennek meg, hogy tükrözzék a vizsgált jelenségek összetettségét, ellentmondásos jellegét. Munkássága a “kontemplatív filozófia” elnevezéssel is illethető, megközelítése nagyrészt összehasonlító, interkulturális filozófiaként értelmezhető.

“A zen buddhizmus filozófiája” című műve nem vallásbemutató vagy meditációs kézikönyv, hanem filozófiai elmélkedés a zen buddhizmus lényegéről és gondolkodásmódjáról. Byung-Chul Han összehasonlítja a zen buddhizmust a nyugati filozófiai hagyománnyal, és megkísérli feltárni azt, mit jelent a zennek mint filozófiának a sajátos szemlélete. A zen buddhizmus eszerint nem egzotikus vallási gyakorlat, nem miszticizmus, hanem a létezés és a tudatosság filozófiai gyakorlata. Nem elméleti rendszer, hanem a gondolkodás és életmód szabadságának módszere. Byung-Chul Han filozófiai párbeszédet folytat a zen buddhizmus jeles alakjai (Issza, Basó, Buszon, Dógen) és művei (Pi-jen Lu, Sóbógenzó, Mumonkan), illetve meghatározó nyugati gondolkodók (Platón, Arisztotelész, Eckhart, Leibniz, Fichte, Hegel, Schopenhauer, Nietzsche, Heidegger, Buber) között. Művében az én, lélek, semmi, valóság, halál és idő fogalmait helyezi új megvilágításba, valódi filozófiai erőként kezelve a zen buddhizmust és annak olyan eszméit, mint az üresség, a senki, az otthontalanság és a barátságosság. A zen buddhizmus másságát fontos kritikai alternatívaként mutatja be a nyugati gondolkodással szemben.

A ZEN BUDDHIZMUS FILOZÓFIÁJA BYUNG-CHUL HAN

A zen buddhizmus üressége vagy semmije tehát nem a létező
egyszerű tagadása, nem a nihilizmus vagy szkepticizmus
formája. Sokkal inkább a lét végtelén igyekszik.

TIPOTEKI